

Conservation Standards

De la teoria a la pràctica

Organitza:

**Generalitat
de Catalunya**

Bloc 1

Introducció als Conservation Open Standards: una eina per a la planificació i la gestió adaptativa

Bloc 2.1

Introducció **teòrica** al **Model de Situació**

Bloc 2.2

Aplicació pràctica del model de situació: Els Aiguamolls de l'Empordà

Bloc 3.1

Introducció **teòrica** a la **cadena de canvi**

Bloc 3.2

Aplicació pràctica de la cadena de canvi: Els Aiguamolls de l'Empordà

Bloc 4.1

Anàlisi i adaptació

Bloc 4.2

Aplicació pràctica de l'anàlisi, adaptació i conclusions: Els Aiguamolls de l'Empordà

Bloc 1

Introducció als Conservation Standards: una eina per a la planificació i la gestió adaptativa

Introducció als Conservation Standards

Com a gestors, sovint ens preguntem:

- **Estem aconseguint els resultats esperats?**
- **Per què no els aconseguixo si tinc clar el que vull?**
- **Estem orientant els esforços a allò que val la pena?**
- **Ho estem fent de la millor manera possible?**
- **A algú ja li ha passat el que a mi? Com en puc aprendre?**

Introducció als Conservation Standards

- **Estandarditzen situacions complexes** ajuden a tenir una mateixa lectura del sistema.
- **Fan explícites les hipòtesis i els camins per assolir-les** connecten accions amb resultats esperats, supòsits i incerteses
- **Faciliten una gestió adaptativa** permeten aprendre, ajustar i documentar decisions durant el projecte
- **Donen rigor a la nostra gestió**

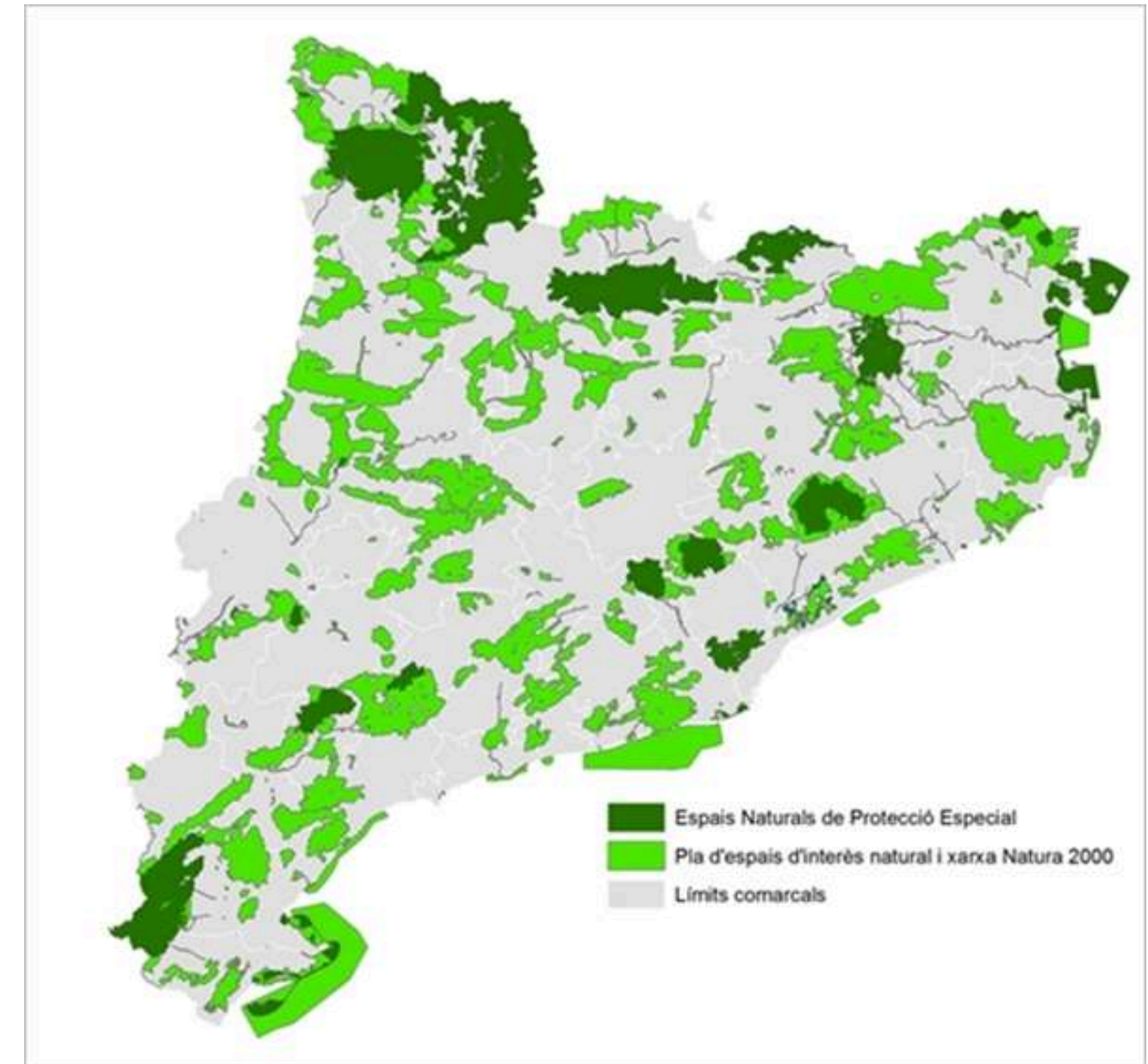
ENS PERMETEN EXPLICAR ELS PERQUÈS

Introducció als Conservation Standards

- Homogeneïtzar maneres de treballar
- Homogeneïtzar llenguatge
- Coordinar esforços
- Establir estratègies conjuntes
- Focalitzar esforços
- Ser més eficients

XARXA D'ESPAIS
NATURALS PROTEGITS

Introducció als Conservation Standards

Multi Team Workshop al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà (abril 2026)

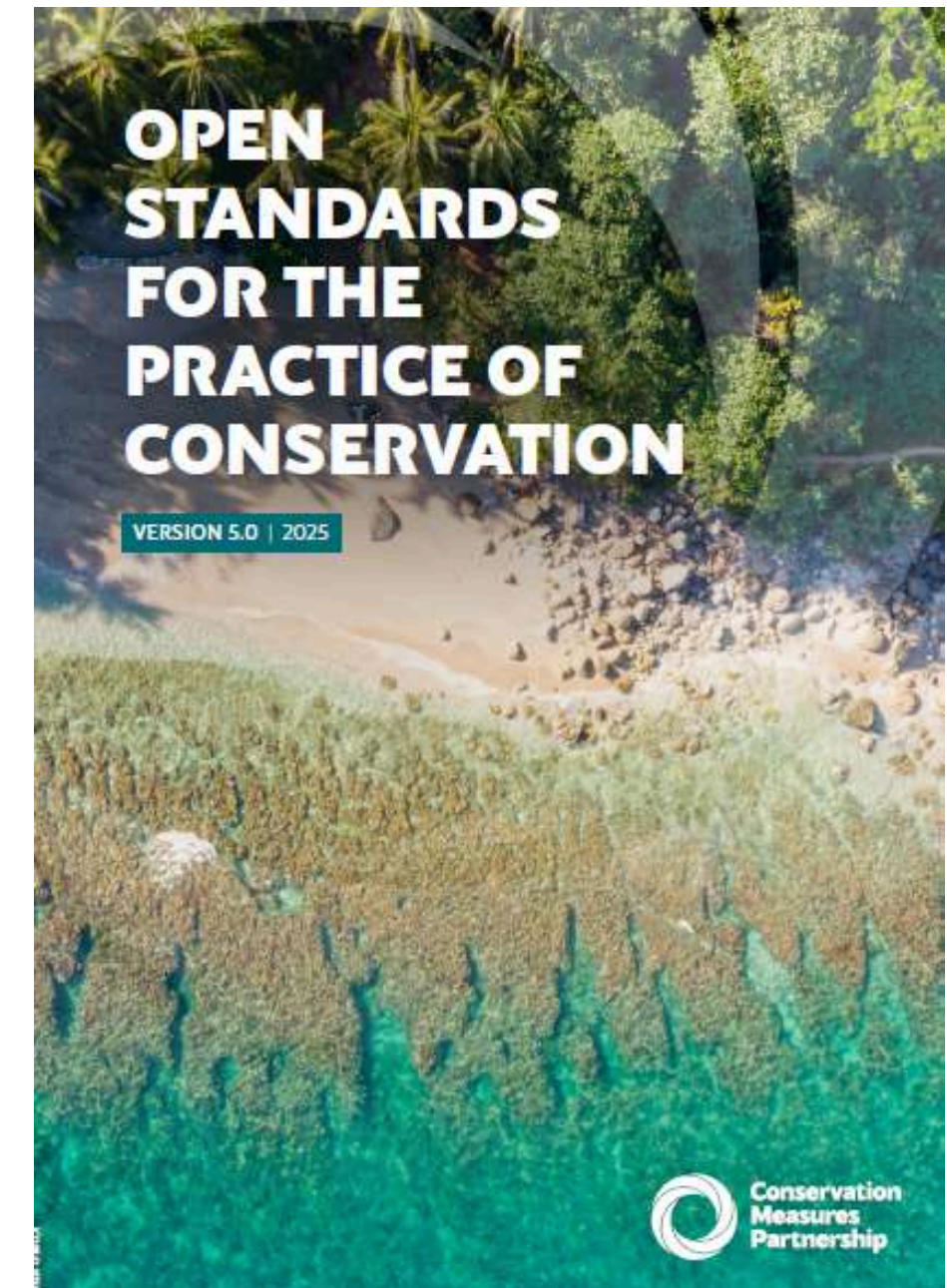
- Sessions teòriques
- Casos pràctics aplicats a contextos reals d'Europa i el nord d'Àfrica
- Equip català format per personal de la DGPAMN (serveis centrals i parcs) i entitats ambientals

Introducció als Conservation Standards

Què són?

- Una **metodologia cíclica** basada en l'evidència
- Un **conjunt d'eines i processos** per a la gestió adaptativa
- Integren **planificació, gestió i avaluació** contínua
- Llançats l'any 2004, actualment en la versió 5.0
- Compten amb una comunitat global activa

Introducció als Conservation Standards

Principis generals:

- Col·laborar amb **agents clau** (interns i externs)
- Implicar a les **parts interessades**
- Davant la incertesa, **gestió adaptativa**
- **Documentar** les decisions
- Fomentar un entorn d'**aprenentatge**

Introducció als Conservation Open Standards

Abans d'entrar en matèria...

Descarregar les guies:

www.conservationstandards.org/download-cs/

Versió 5.0 (anglès) → en català molt aviat

Versió 4.0 (català) → per si no podeu esperar uns dies!

Introducció als Conservation Standards

Les cinc fases del model cíclic

No cal aplicar-les totes i podem començar per qualsevol d'elles.

1. AVALUAR

- Finalitat i equip
- Àmbit, visió i objectes
- Amenaces crítiques
- Avaluació de la situació de conservació

2. PLANIFICAR

- Objectius, estratègies, supòsits i fites
- Pla de seguiment
- Pla operatiu

5. COMPARTIR

- Documentar els aprenentatges
- Compartir els aprenentatges
- Fomentar l'aprenentatge

3. IMPLEMENTAR

- Pla de treball i calendari
- Pressupost
- Pla d'implementació

4. ANALITZAR I ADAPTAR

- Preparar les dades
- Analitzar els resultats
- Adaptar la planificació

Introducció als Conservation Standards

En què ens
centrarem avui?

1. AVALUAR

- Finalitat i equip
- Àmbit, visió i objectes
- Amenaces crítiques
- Avaluació de la situació de conservació

Bloc 2: Model de situació

2. PLANIFICAR

- Objectius, estratègies, supòsits i fites
- Pla de seguiment
- Pla operatiu

Bloc 3: Cadena de canvi

3. IMPLEMENTAR

3.

4. ANALITZAR I ADAPTAR

- Preparar les dades
- Analitzar els resultats
- Adaptar la planificació

Bloc 4: Gestió adaptativa

5. COMPARTIR

5.

Bloc 2.1 Introducció teòrica al **Model de Situació**

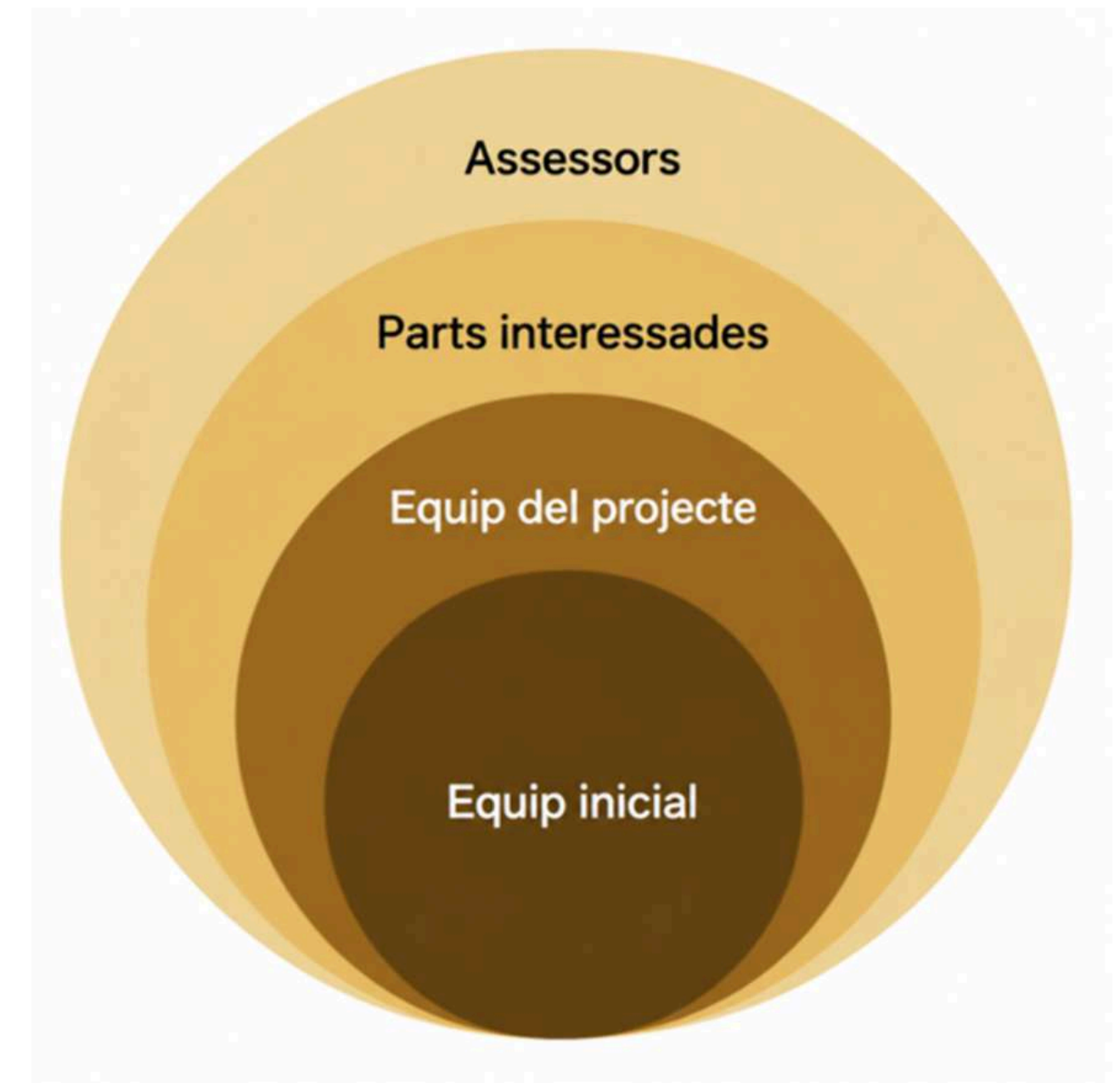
1. **AVALUAR**

- Finalitat i equip
- Àmbit, visió i objectes
- Amenaces crítiques
- Avaluació de la situació de conservació

Finalitat i equip del projecte

- Connexió entre l'equip que decideix la metodologia i l'equip del projecte
- L'equip pot canviar segons la fase del projecte
- Pot incloure persones internes i externes de l'organització
- Identificar habilitats, coneixements i mancances dins els equips

Àmbit, visió i objectes de conservació

Àmbit

L'àmbit sobre el qual el projecte vol incidir. Pot ser a diferents escales i no coincidir amb el de les accions.

- **Àmbit geogràfic:** es posa el focus en la conservació o gestió efectiva de regions concretes
- **Àmbit basat en objectes:** es posa el focus en espècies o ecosistemes concrets.
- **Àmbits temàtics:** aborden amenaces, oportunitats o condicions favorables específiques (tràfic d'espècies, educació ambiental, etc).

Visió

Definir una visió clara i compartida. Una descripció de l'**estat desitjat o de la condició final** que es pretén assolir. Normalment no comença per un verb ja que és un estat desitjable. Ha de ser atractiva i comunicativa.

Objectes de conservació

Elements de biodiversitat en els quals posem el focus. Són la base per a l'establiment d'objectius, la selecció d'accions i la mesura de l'eficàcia.

- Han de ser **tangibles i específics**
- Màxim **7 per projecte**
- Es poden **agrupar**

Objectes de conservació

En àmbits geogràfics i basats en objectes de conservació:

- **Ecosistemes**
- **Hàbitats**
- **Espècies**

Els projectes d'àmbit temàtic estan més focalitzats en factors específics relacionats amb els objectes de conservació, com ara una amenaça, una oportunitat o un servei ecosistèmic.

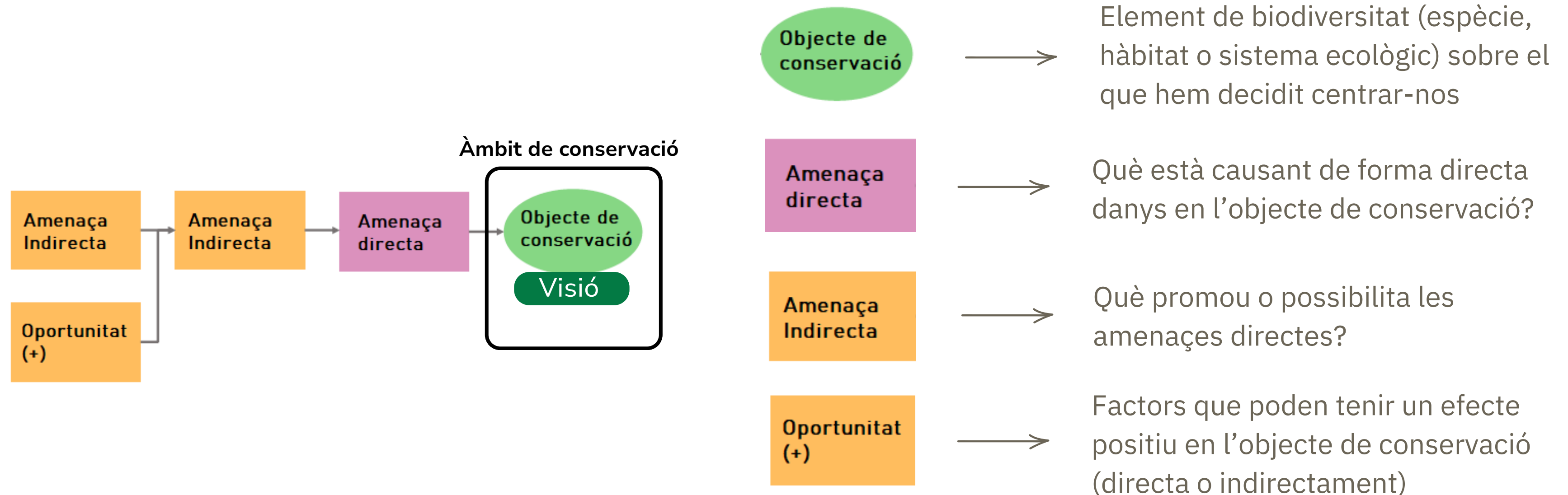
			Valoracions dels indicadors			
Valor focal	Atribut ecològic clau	Indicador	Dolent	Regular	Bo	Molt bo
Tortuga marina	Reproducció	Cries per any	<200	200 - 1000	1001 - 4000	>4000
Estat actual				600		
Estat futur desitjat					2500	

Model de Situació

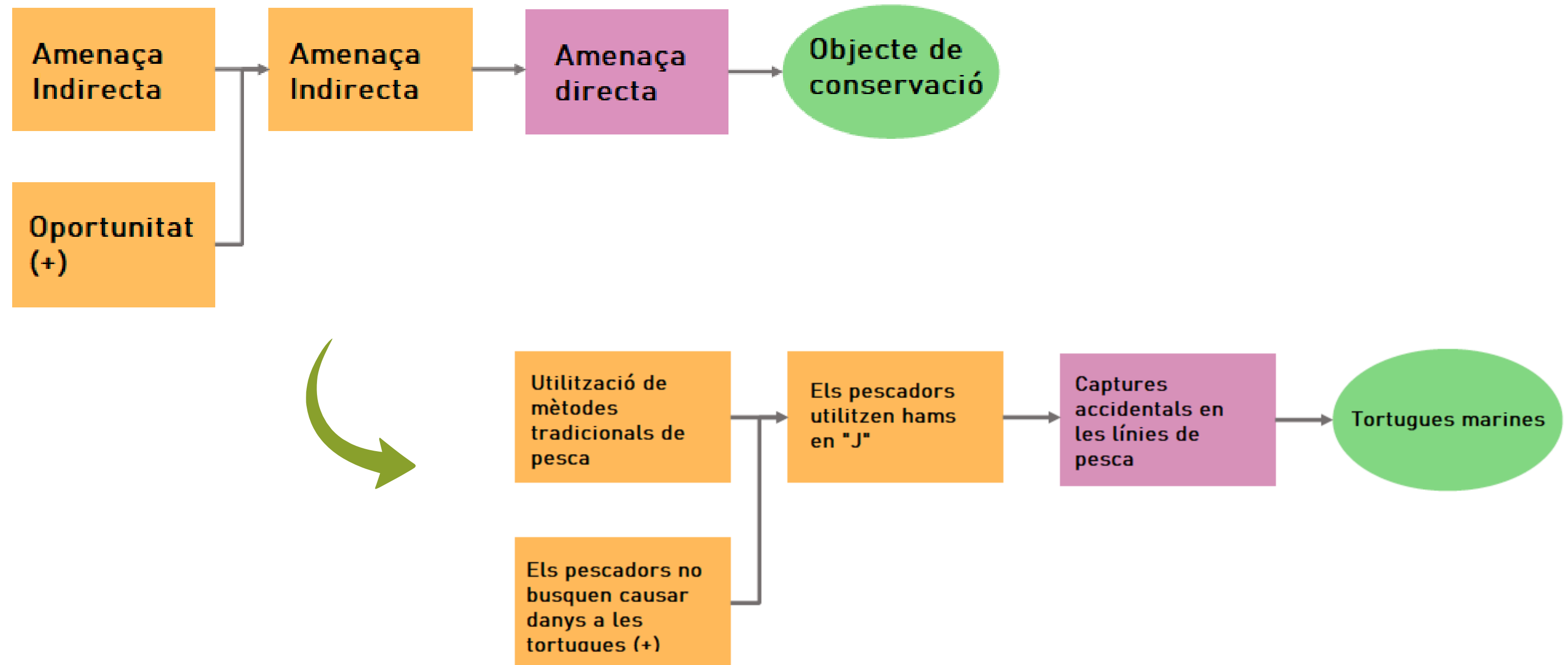

Què està passant, per què passa i com afecta a allò que volem conservar?

Ajuda a crear una visió conjunta del context del nostre projecte

Model de situació

Identificació i priorització d'amenaques crítiques

- Identificar les **amenaces directes** (o pressions) i els **actors** que hi ha al darrere a partir de les evidències disponibles.
- **Prioritzar les amenaces** directes que afecten els objectes de conservació per poder concentrar les accions allà on siguin més necessàries. Cal tenir en compte el seu **abast sobre l'àmbit, la severitat i la irreversibilitat**.

	Sistema fluvial	Pineda	Óssos negres	Valoració resum de l'amenaça
Tala rasa	Molt alt	Molt alt	Mitjà	Molt alt
Construcció de preses	Molt alt	Baix	—	Alt
Desenvolupament urbà	Mitjà	Alt	Baix	Mitjà
Furtivisme	—	—	Mitjà	Baix
Valoració resum del valor	Molt alt	Alt	Mitjà	Molt alt

Objectes de benestar humà

Objectes de benestar humà

Ens ajuda a connectar els nostres objectes de conservació de la biodiversitat amb elements de benestar per a les persones a través de serveis ecosistèmics.

Pas opcional, però especialment útil per:

- Explicar-se millor davant els diferents actors i parts interessades
- Implicar en el projecte agents que depenen d'aquests serveis ecosistèmics
- Convèncer finançadors privats i agents imprescindibles en la promoció d'un projecte
- Socialitzar el nostre projecte de conservació en fora dels àmbits estrictes de la conservació de la biodiversitat

Bloc 2.2 Aplicació pràctica del model de situació: Els Aiguamolls de l'Empordà

1. AVALUAR

- Finalitat i equip
- Àmbit, visió i objectes
- Amenaces crítiques
- Avaluació de la situació de conservació

Cas pràctic: Els Aiguamolls de l'Empordà

Àmbit

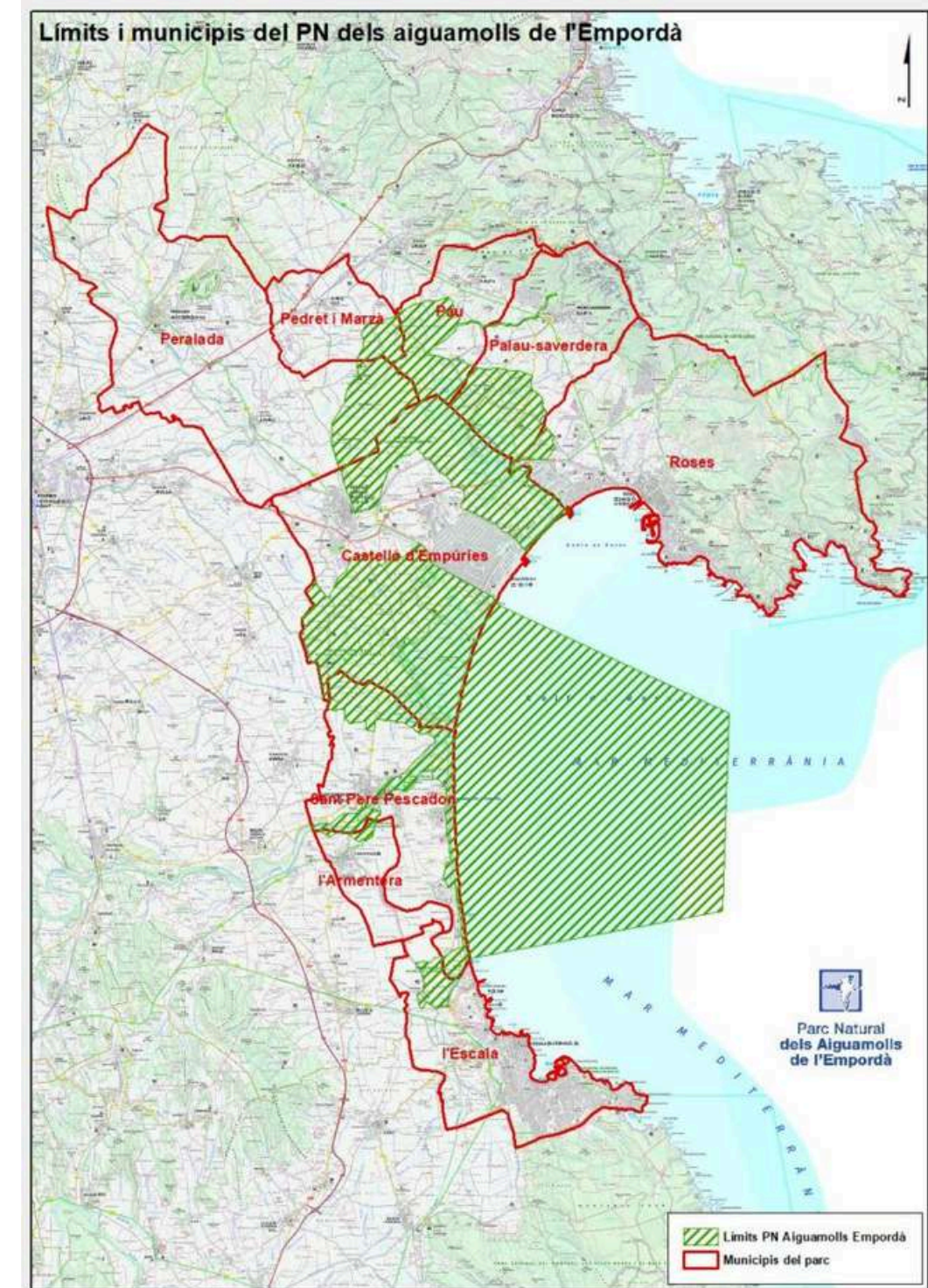

Delimitació geogràfica que estableix el Pla de Protecció del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà amb possibilitat d'ampliació tant marina com terrestre.

Visió

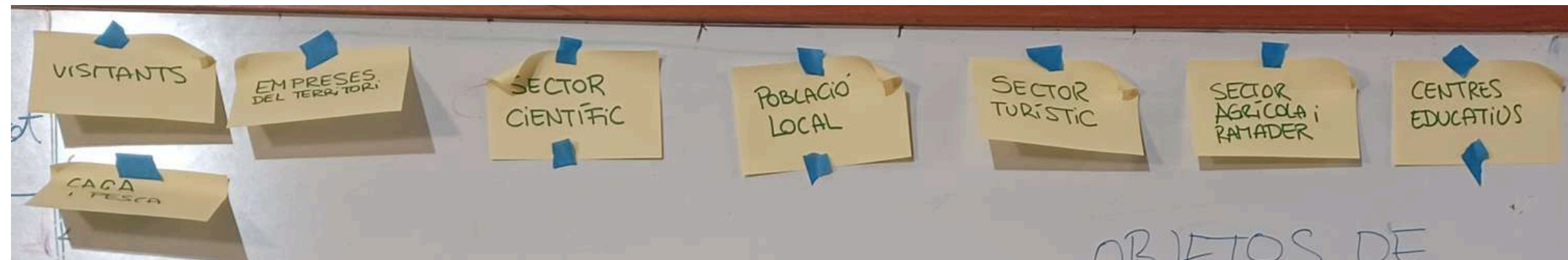
Un espai on es conservi i millori la biodiversitat integrant de forma participativa a tots els actors del territori.

Cas pràctic: Els Aiguamolls de l'Empordà

Actors del territori

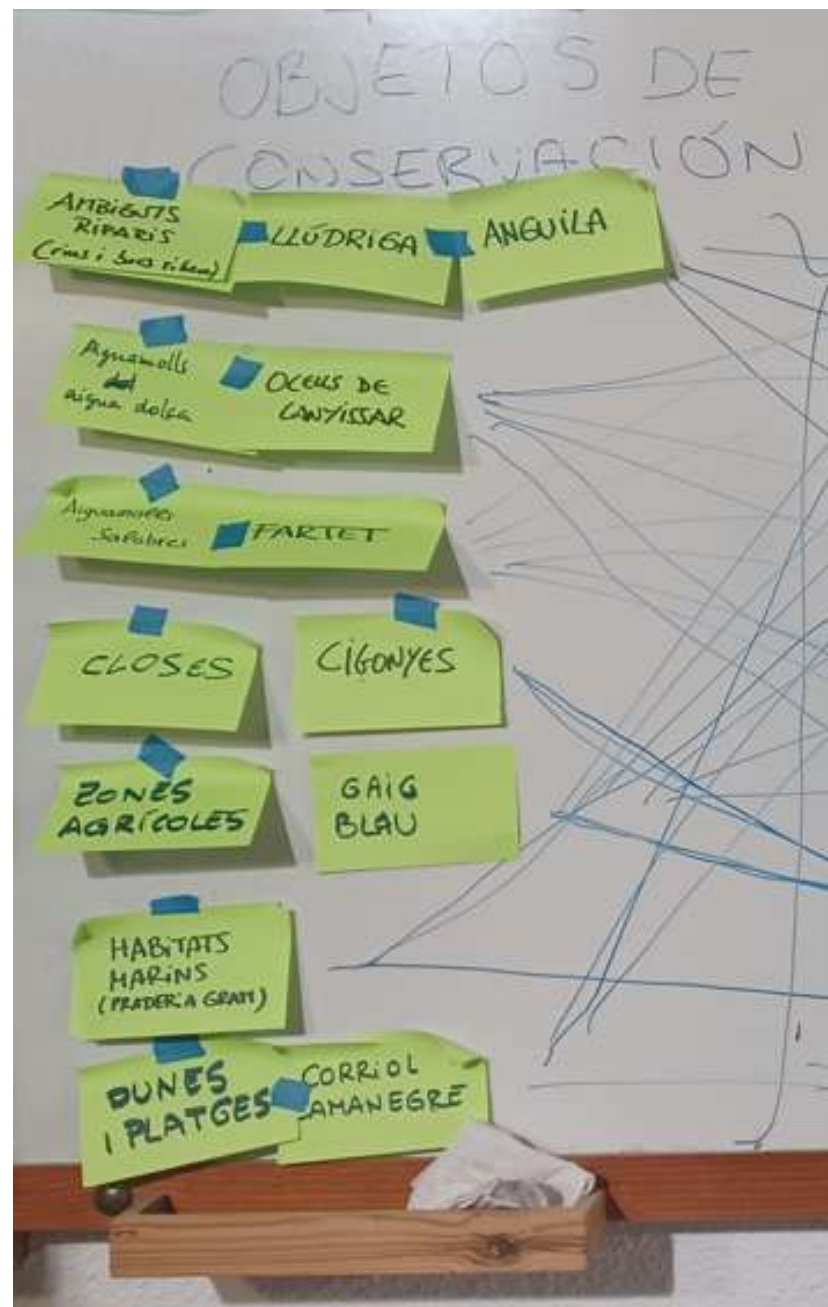

- Visitants
- Empreses del territori
- Sector científic
- Població local
- Sector turístic
- Sector Agrari i Ramader
- Centres educatius
- Caçadors/Pescadors
- Entitats conservacionistes

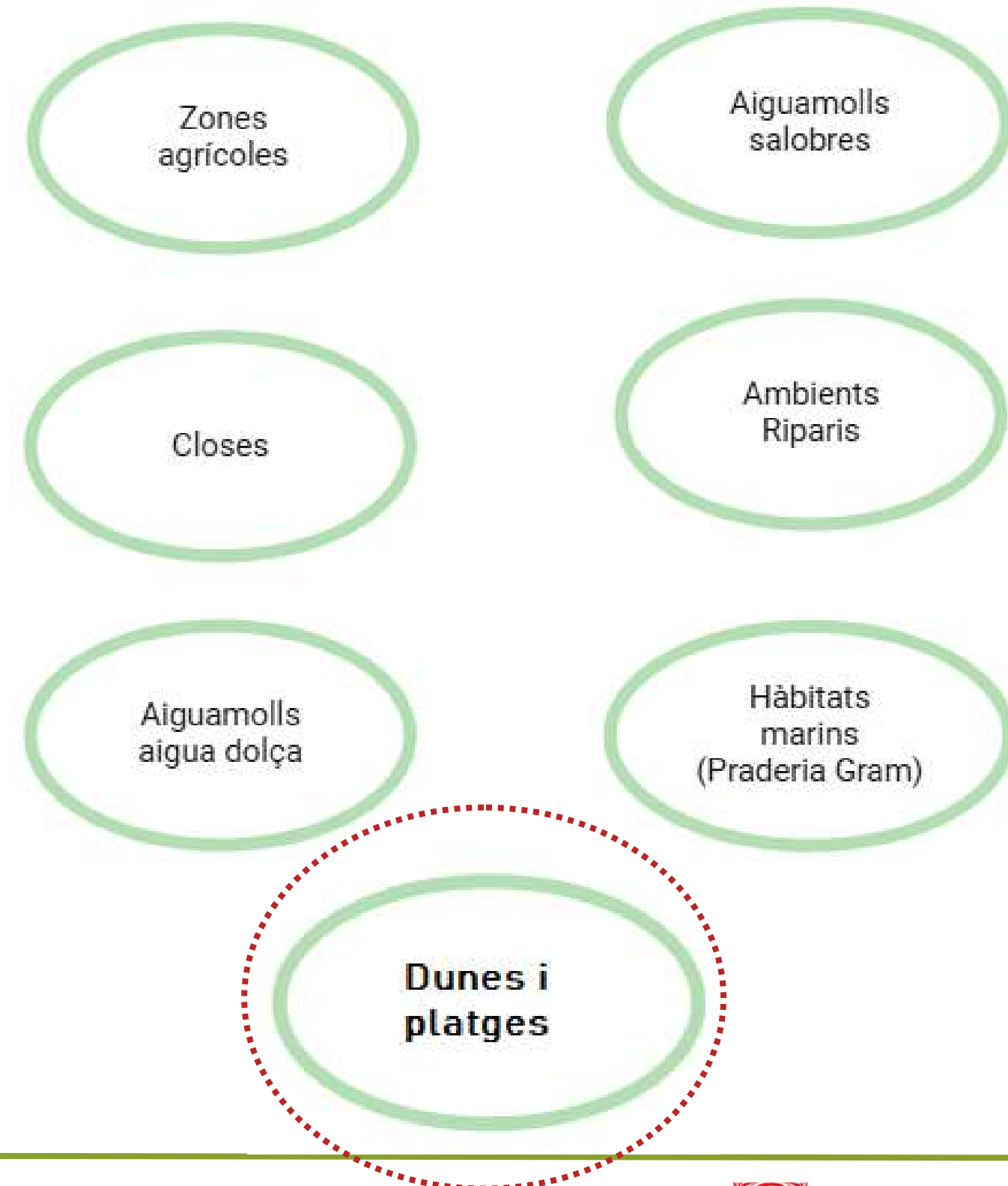
Cas pràctic: Els Aiguamolls de l'Empordà

Objectes de conservació

14 → 7

Cas pràctic: Els Aiguamolls de l'Empordà

Amenaces

Alteració Dinàmica Hídrica

- Presa de Boadella
- Explotació de Recursos Hídrics

Pràctiques Agrícoles

- Pèrdua de pastura i herbivoria
- Ús de biocides i pesticides en activitats agrícoles
- Intensificació agrícola
- Tala del bosc de ribera per a ampliar l'activitat agrícola

Pressió turística

- Sebrefreqüentació de visitants en èpoques sensibles
- Pesca recreativa
- Mala gestió de les platges
- Pressió Nàutica recreativa

Existència d'infraestructures fora del parc

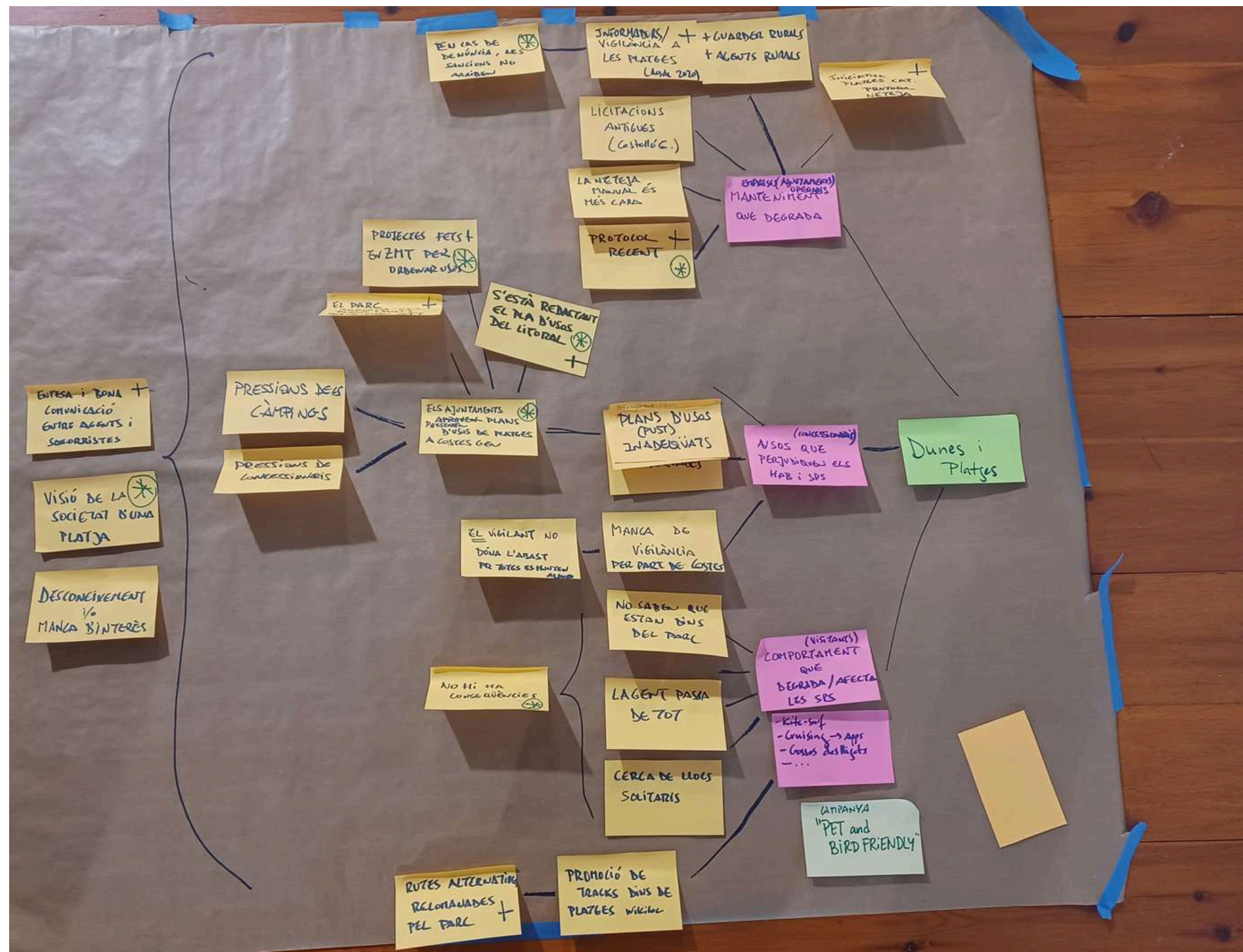
Pesca no recreativa

Espècies exòtiques invasores

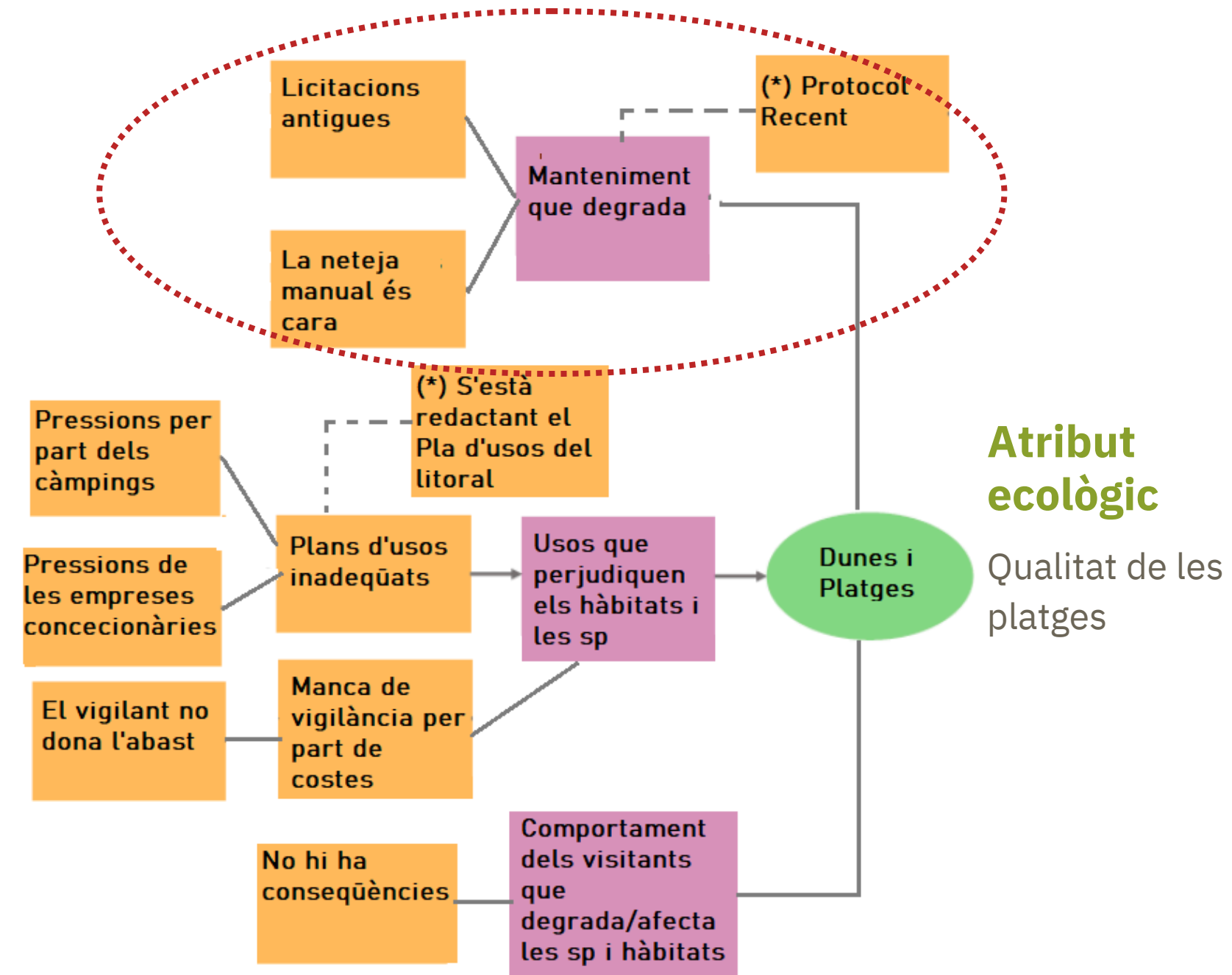
Canvi climàtic (*)

- Augment de temperatura del mar (*)
- Pujada del nivell del mar (*)

Cas pràctic: Els Aiguamolls de l'Empordà

Model de Situació

Atribut ecològic

Qualitat de les platges

Bloc 3.1 Introducció teòrica a la **cadena de canvi**

2. **PLANIFICAR**

- Objectius, estratègies, supòsits i fites
- Pla de seguiment
- Pla operatiu

Pla d'acció: objectiu i accions

Objectius

→ Els objectius estan relacionats amb els objectes de conservació del projecte, i representen l'estat desitjat d'aquests objectes a llarg termini. Són declaracions formals dels impactes positius finals que s'espera aconseguir.

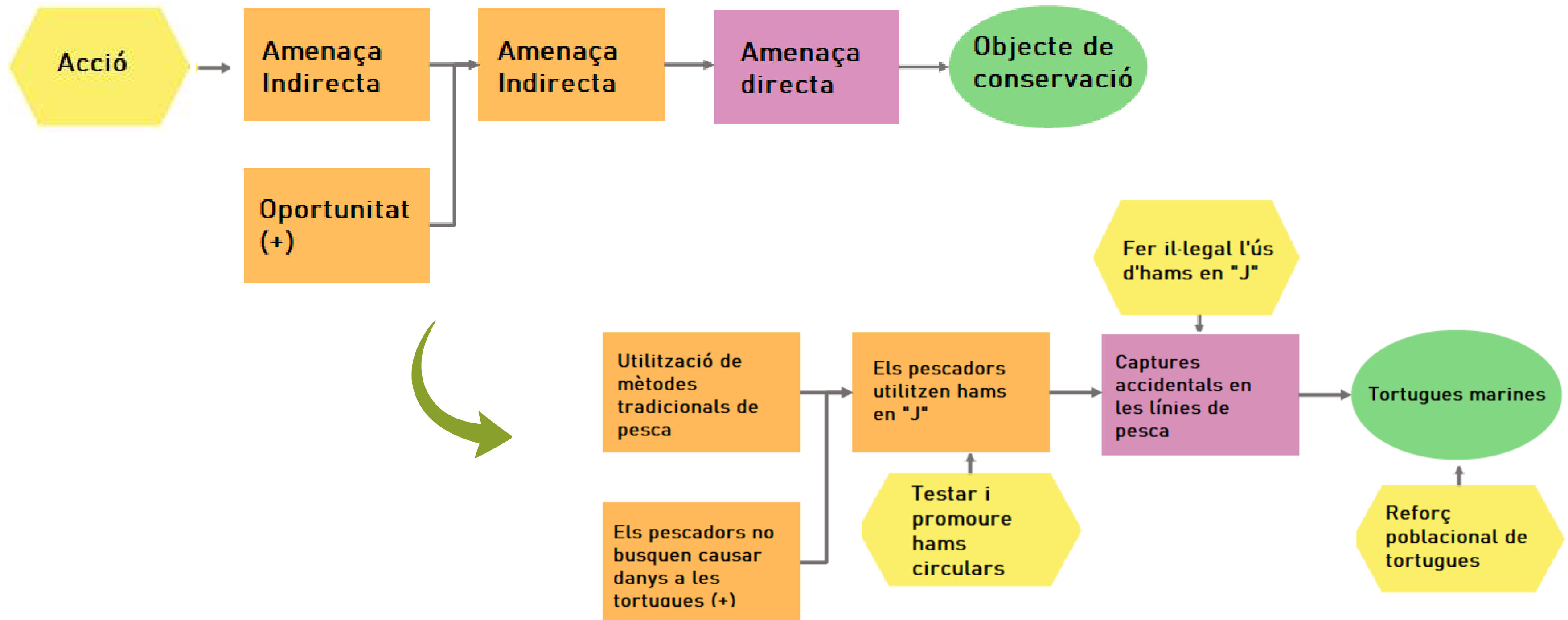
Accions

→ Un conjunt d'activitats amb un enfocament comú que treballen conjuntament per assolir un objectiu.
Una bona planificació estratègica implica identificar en qui cal influir i determinar on i com s'intervindrà, i on no.

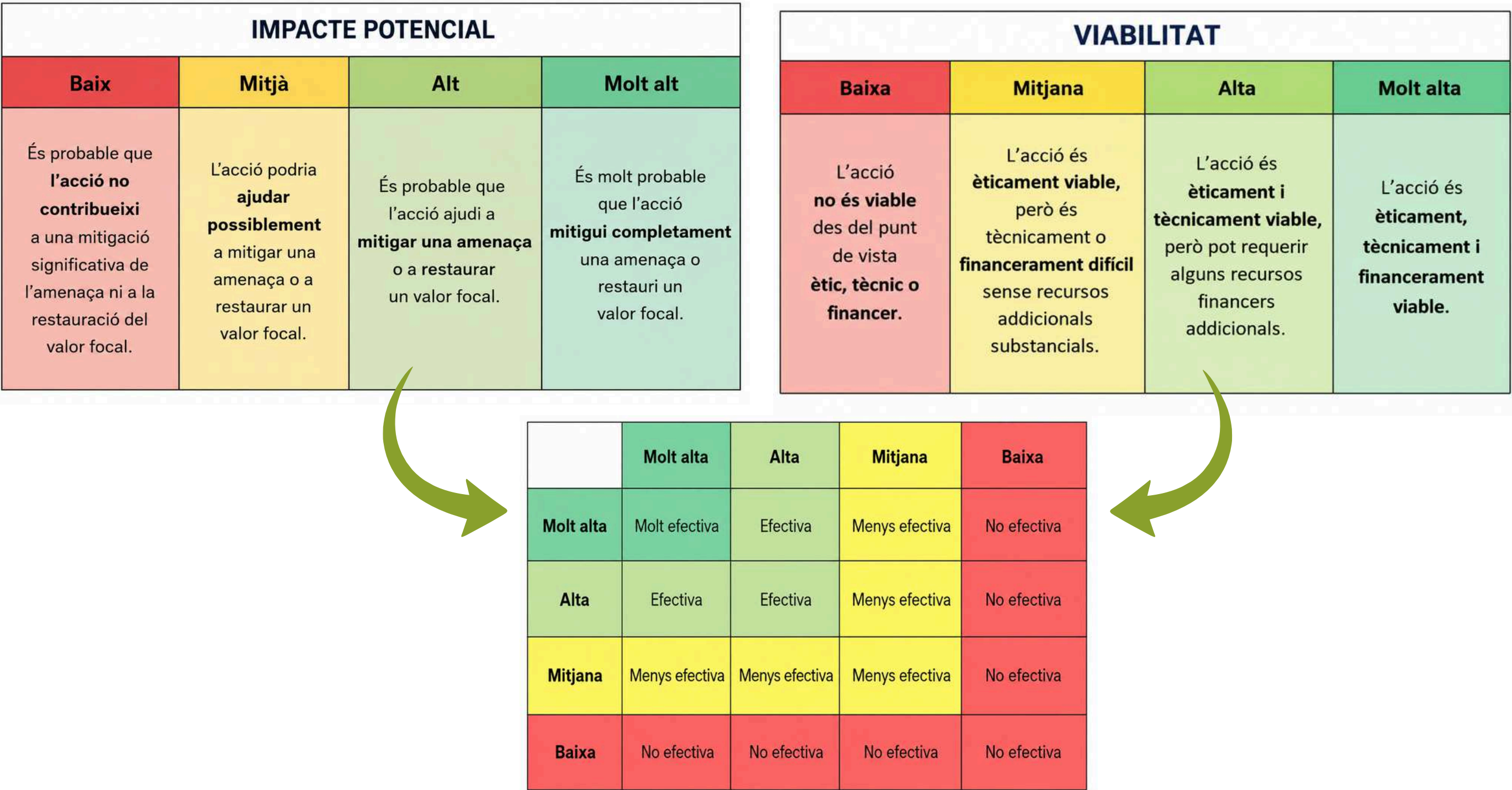
Com escollir-les?

- Punts claus d'intervenció (model de situació)
- Pluja d'idees amb equips multidisciplinaris
- Ser creatius
- Agrupar accions similars
- Seleccionar les prioritàries: impacte potencial i viabilitat

Accions a partir del model de situació

Priorització de les accions

Cadena de canvi

Com creiem que canviarà el nostre sistema a partir de les accions?

La cadena de canvi és un diagrama visual que mostra una sèrie de supòsits connectats causalment per visualitzar com cada acció contribuirà a assolir l'impacte final en l'objecte o objectes de conservació i tots els resultats intermedis necessaris.

Model de situació

Estat actual de la situació

Teoria de canvi (cadena de resultats)

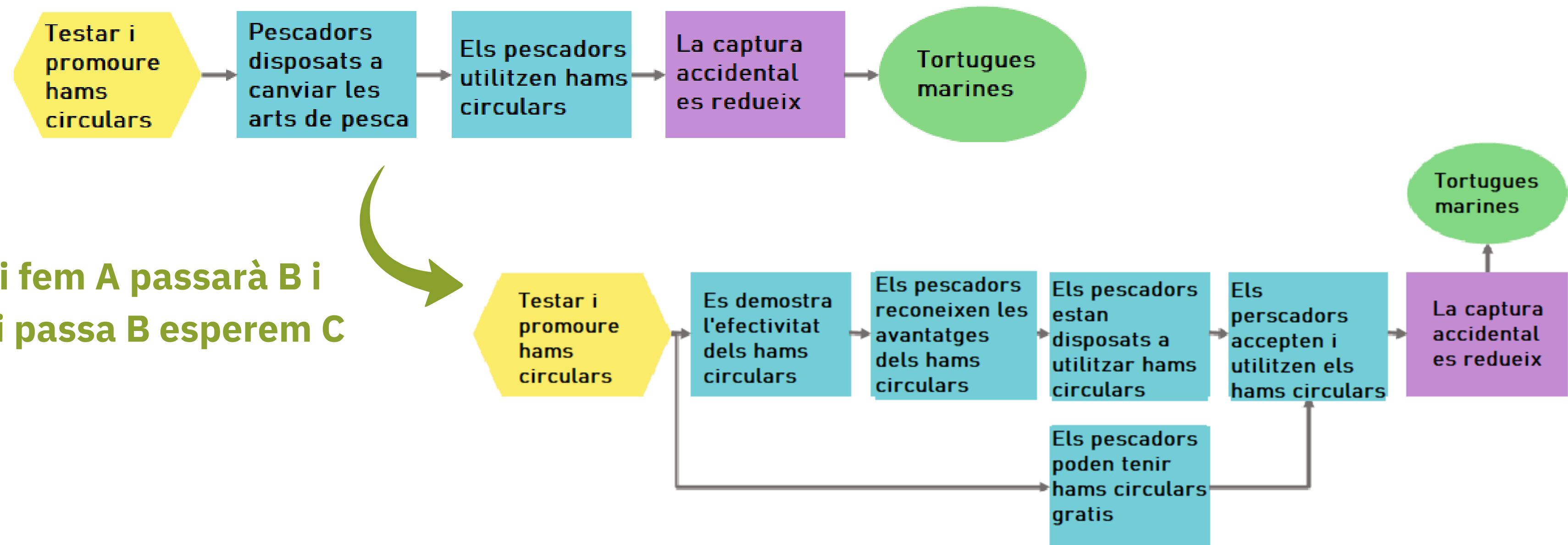
Futur estat desitjat de la
situació

Cadena de canvi

Cal valorar possibles mancances o salts excessivament grans entre els diferents resultats que no impliquin una causalitat directa:

Si fem A passarà B i
si passa B esperem C

Objectius i fites

Objectiu

→ Associat a **objectes de conservació i**
Detalla l'estat futur desitjat d'un objecte de conservació, l'impacte final del projecte.

Fites

→ Associat a **resultats**. Detalla el resultat intermig desitjat en un projecte.

Resultat intermig

→ Enunciats dels resultats necessaris per assolir els objectius.

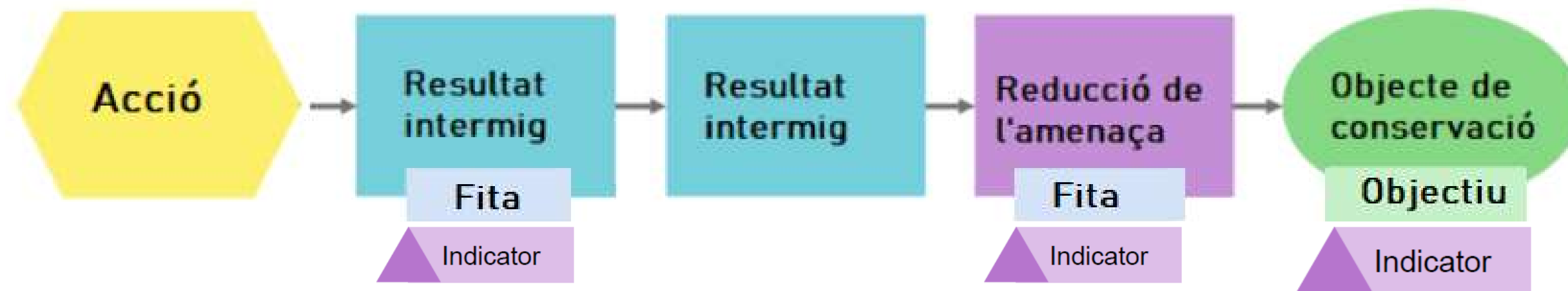
Criteri SMART:

- S** → Specific (específic)
- M** → Mesurable (quantificable/qualificable)
- A** → Achievable (assolible)
- R** → Results-oriented (orientat als resultats)
- T** → Time limited (limitat en el temps)

Indicadors

Una mesura per a una necessitat específica d'informació, com ara l'estat d'un objecte de conservació, el canvi en una amenaça o el progrés cap a un objectiu o fita.

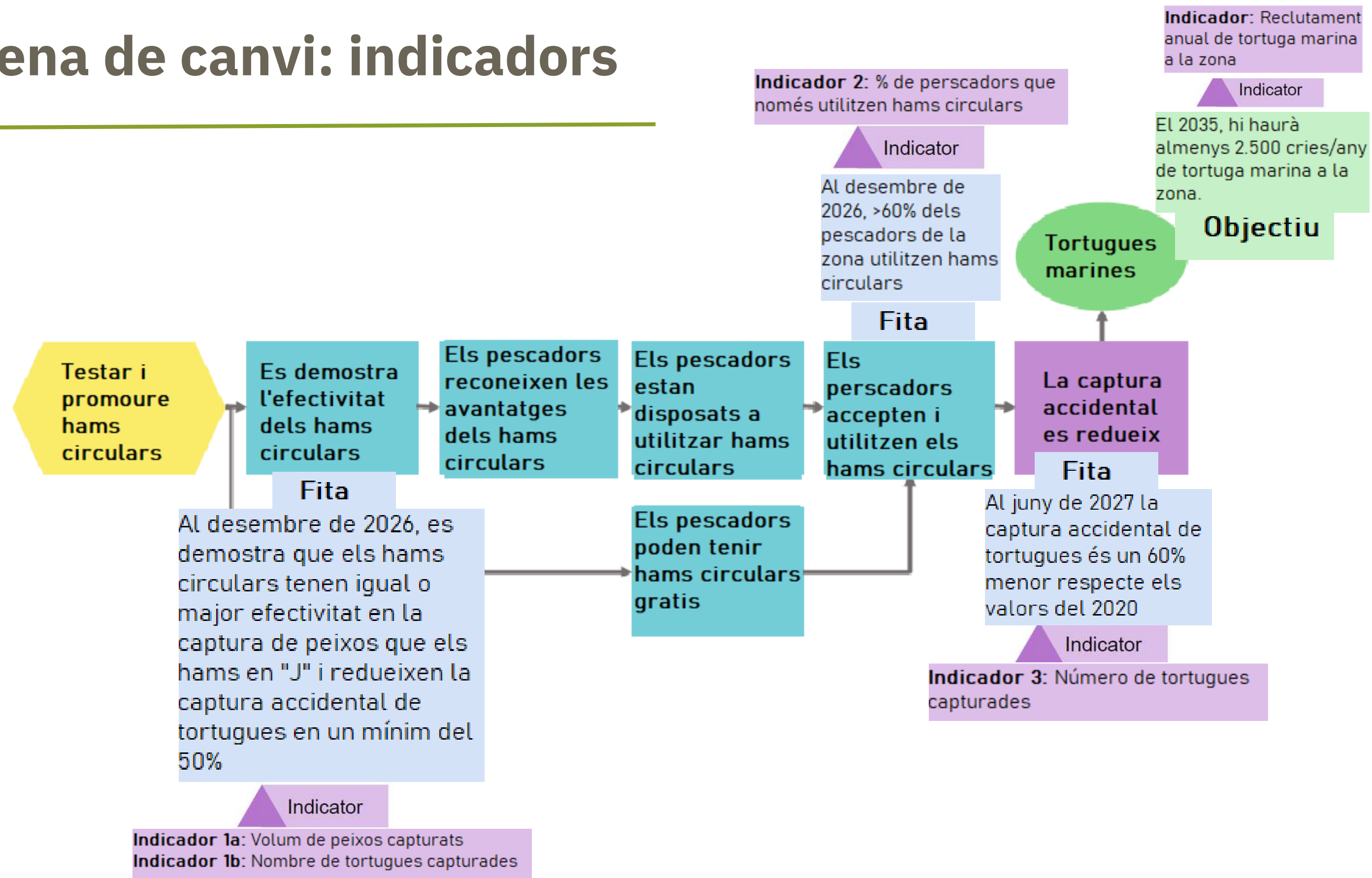

Tant els objectius com les fites han de tenir **indicadors** concrets que valorin el seu grau de compliment

Criteri:

- Requereix un seguiment
- Busca el mínim esforç amb el màxim rendiment
- Considera dades quantitatives i qualitatives
- És precís i consistent
- Sensible al canvi que volem detectar

Cadena de canvi: indicadors

Grau de compliment dels objectius:

Per tal que els indicadors serveixin per a valorar els avenços en els nostres objectius i fites amb un criteri clar caldrà establir diferents graus de compliment desitjables

			Valoracions dels indicadors			
Valor focal	Atribut ecològic clau	Indicador	Dolent	Regular	Bo	Molt bo
Tortuga marina	Reproducció	Cries per any	<200	200 - 1000	1001 - 4000	>4000
Estat actual				600		
Estat futur desitjat					2500	

Bloc 3.2

Aplicació pràctica de la cadena de canvi: Els Aiguamolls de l'Empordà

2. PLANIFICAR

- Objectius, estratègies, supòsits i fites
- Pla de seguiment
- Pla operatiu

Cas pràctic: Els Aiguamolls de l'Empordà

Priorització d'accions

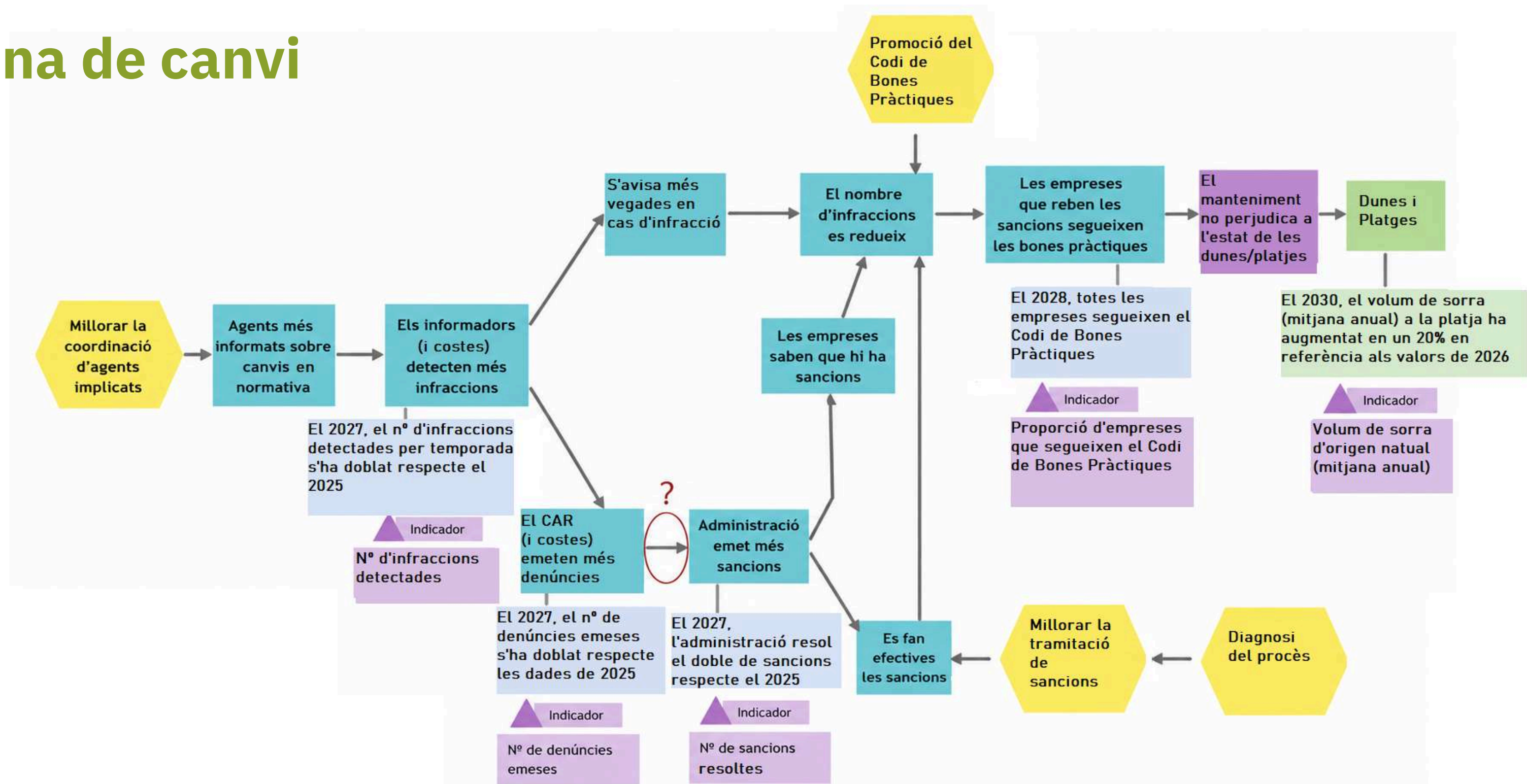
		Impacte potencial			
		Molt alta	Alta	Mitjana	Baixa
Viabilitat	Molt alta	Molt efectiva	Efectiva	Menys efectiva	No efectiva
	Alta	Efectiva	Efectiva	Menys efectiva	No efectiva
	Mitjana	Menys efectiva	Menys efectiva	Menys efectiva	No efectiva
	Baixa	No efectiva	No efectiva	No efectiva	No efectiva

Cas pràctic: Els Aiguamolls de l'Empordà

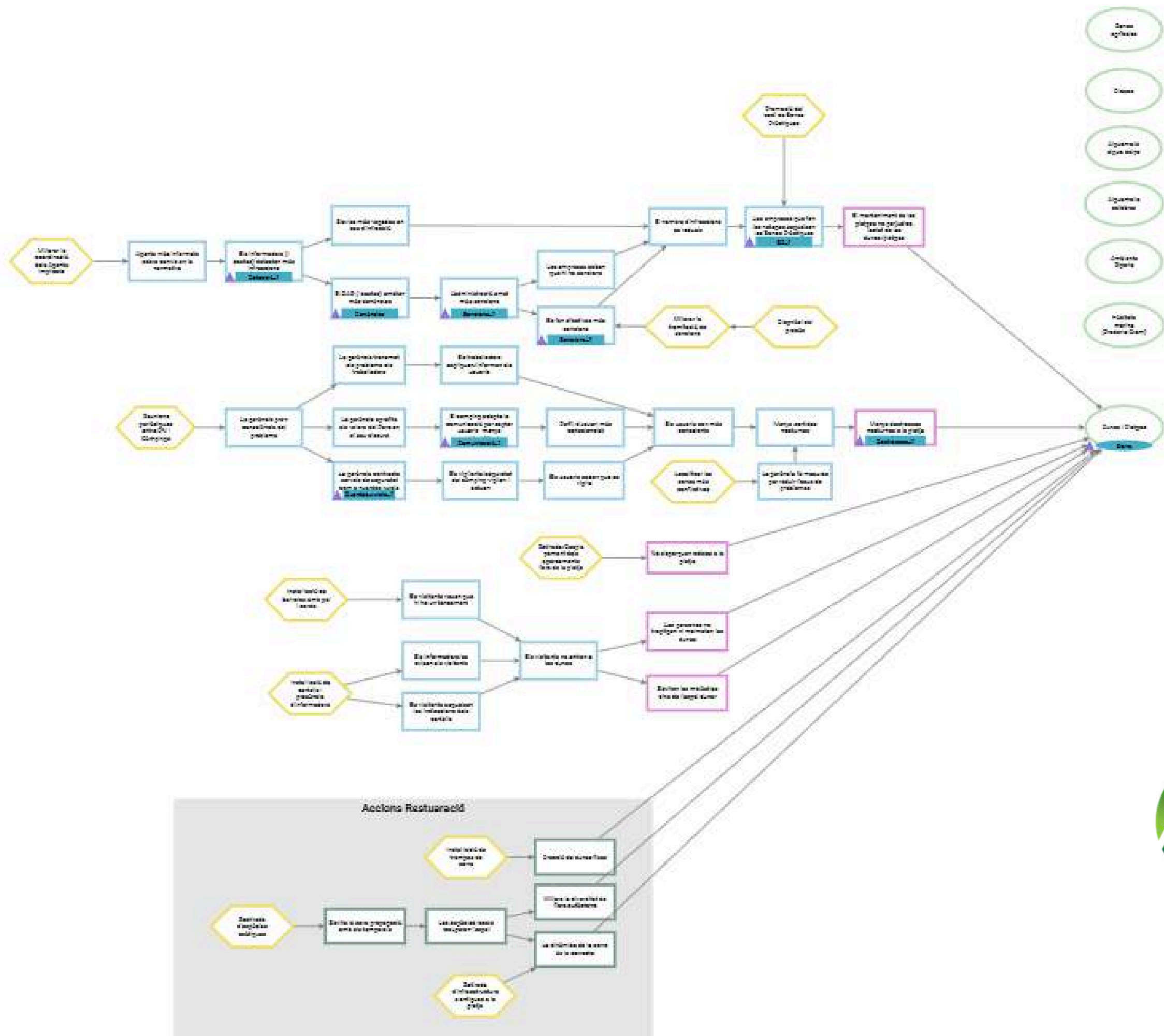

Cadena de canvi

Serveis ecosistèmics

Bloc 4.1 Anàlisi, adaptació i conclusions

4. ANALITZAR I ADAPTAR

- Preparar les dades
- Analitzar els resultats
- Adaptar la planificació

Anàlisi i adaptació

- Estem fent les accions adequades per aconseguir allò que volem aconseguir?
- Les estem implementant bé?
- Estem aconseguint l'impacte que busquem?

Aquesta fase inclou la **gestió i l'anàlisi de les dades** a mesurar que van arribant per convertir-les en informació útil i en coneixement. Els gestors de projectes sovint subestimen el temps necessari per dur a terme aquesta fase. Acabem recollint moltes dades que no analitzem o utilitzem.

Result	Objective	Indicator	Rating Scale	Baseline	2025
Community has improved attitudes about Protected Area	By 2023, 75% of community members believe they must conserve the PA	% of community members who believe they must conserve the PA	75-100%	30	80
			50-74%		
			25-49%		
			0-24%		
Community takes action & forms patrol programme	By 2025, at least 30 community members participate in patrols & enforcement	Number of community members who participate in patrols & enforcement	≥30	0	12
			20-29		
			5-19		
			0-4		

Anàlisi i adaptació

How do we need to **adapt**?

Who needs to do **what** differently?

Bloc 4.2

Aplicació pràctica de l'anàlisi, adaptació i conclusions: Els Aiguamolls de l'Empordà

4. ANALITZAR I ADAPTAR

- Preparar les dades
- Analitzar els resultats
- Adaptar la planificació

Cas pràctic: Els Aiguamolls de l'Empordà

Avaluació dels objectes de conservació

Dunes i platges

Indicadors

- Nombre de parelles nidificants de corriol camanegre
- Variació de l'alçada mitjana de sorra
- Composició florística de les dunes
- Presència de dunes transversals

OBJECTE	AEC	INDICADOR	BAIXA	JUSTA	BONA	Molt BONA
	Qualitat / tranquil·litat	• N° de parelles nidificants de corriol camanegre • Variació de l'alçada mitjana de sorra (anual) 2-3 • Composició florística transectes anual • Presència dunes transversals	0-20	21-59	60-99	>100
Coriol	VALOR ACTUAL				75	
Coriol	VALOR DESITJAT				90	

Cas pràctic: Els Aiguamolls de l'Empordà

Analitzar i adaptar

Les taules de progrés i d'efectivitat

Gestió adaptativa

—TAULA D'EFECTIVITAT—

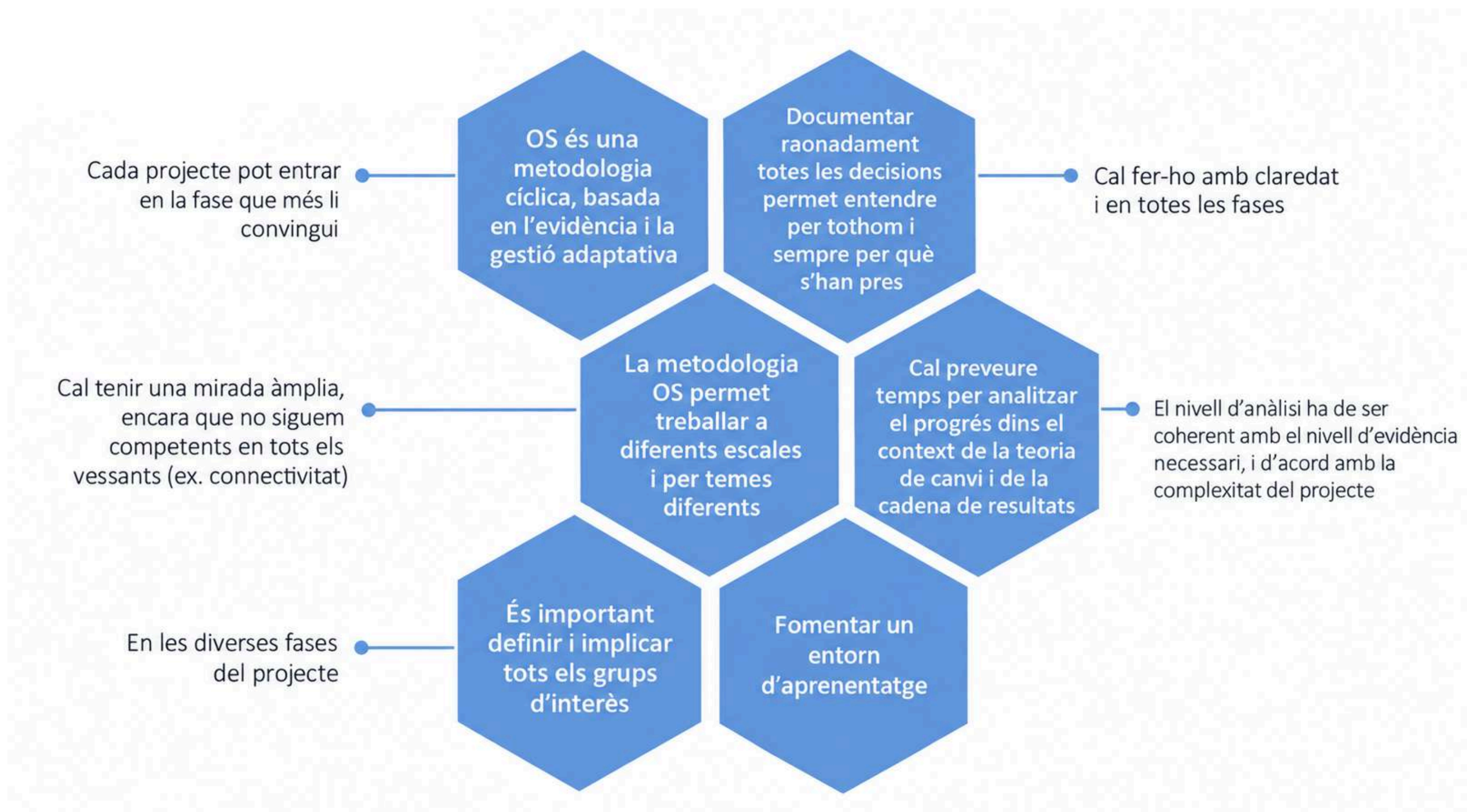
RESULTAT / OBJECTE	FITA / OBJECTIU	INDICADOR	VALOR DE BASE	MESURA A 2030	VALORACIÓ A 2030
ELS INFORMADORS I DATES DETECTEN MÉS INFRACCIONS (en la neteja de platges)	El 2027, el nombre d'infaccions detectades per temporada s'ha doblat respecte la dada de referència	Nombre d'infaccions detectades en les tasques de neteja de platges	125	300	
El CAR i Castes emeten més denúncies per pràctiques inadequades en la neteja de platges	El 2027, el nombre de denúncies emeses pel CAR (i Castes) s'ha doblat respecte la dada de referència	Nombre de denúncies emeses pel CAR (i Castes)	22	60	
L'Administració emet més sancions	El 2027, l'Administració resol el dobl de sancions respecte la dada de referència	Nombre de sancions resoltes	5	7	
Les empreses que fan la neteja de les platges segueixen les bones pràctiques	El 2028, totes les empreses que fan la neteja de les platges segueixen el Codi de Bones Pràctiques	Proporció d'empreses que segueixen el Codi de Bones Pràctiques	0	$\frac{8}{14}$	
DUNES I PLATGES	El 2030, el volum anual mitjà de sorra d'origen natural ha augmentat al Parc en un 20% respecte el valor de base	Volum de sorra (mitjana anual) d'origen natural —mesura amb duna—	50.000m ³	55.000m ³	

Cas pràctic: Els Aiguamolls de l'Empordà

**Treball en equip
multidisciplinari!**

Algunes conclusions

Recursos

- **Web general:** <https://www.conservationstandards.org/about/>
- **Manuals en diferents idiomes:** <https://www.conservationstandards.org/download-cs/>
- **Miradi:** <https://www.miradishare.org/ux/home>

- **Plantilla Plans de Gestió XCN:** <https://xcn.cat/recursos/plans-de-gestio-per-a-iniciatives-de-custodia-del-territori-recomanacions-i-plantilla-de-pla-de-gestio/>

Bloc 4 Dubtes i comentaris

jordiparpal@gencat.cat
bertagener@gencat.cat
lgracia@xcn.cat

Moltes gràcies!

